

Beroep op vertrouwensbeginsel

BR 2024/45

Redactioneel

Het vertrouwensbeginsel schrijft voor dat een burger erop moet kunnen vertrouwen dat een bepaalde toezegging van een bestuursorgaan ook nagekomen wordt of een wettelijke bepaling wordt nageleefd. Bij handhavingsteksties wordt veelal een beroep gedaan op het vertrouwensbeginsel, als bijzondere omstandigheid op grond waarvan van handhaving moet worden afgezien.

Tot de hierna genoemde uitspraak van ABRvS 29 mei 2019, ECLI:NL:RVS:2019:896, hanteerde de Afdeling bestuursrechtspraak een strikte formulering voor een geslaagd beroep op het vertrouwensbeginsel:

1. aan het bestuursorgaan toe te rekenen toezeggingen waren concreet en on dubbelzinnig;
2. door een daartoe bevoegd persoon gedaan; en
3. waaraan rechtens te honoreren verwachtingen konden worden ontleend.

Zie hiervoor ABRvS 14 januari 2015, ECLI:NL:RVS:2015:64 en ABRvS 28 februari 2018, ECLI:NL:RVS:2018:672. Hierbij wordt van de perceptie van het bestuursorgaan over de aard van de toezegging uitgegaan.

In de conclusie d.d. 20 maart 2019 bij ECLI:NL:RVS:2019:896 gaat Wattel in op:

- (i) de criteria voor een vertrouwenwekkende ‘toezegging’;
- (ii) de criteria voor toerekening van schijn van bevoegdheid van overheidsfunctionarissen aan het bevoegde bestuursorgaan; en
- (iii) de balans waarmee het belang van de fidens bij niet-handhaving en de belangen van derden en het algemene belang bij handhaving worden afgewogen.

De Afdeling volgt de eerste stap van Wattel: dat meer de nadruk moet worden gelegd op hoe een uitlating bij een redelijk denkende burger overkomt en minder op wat het bestuursorgaan daarmee bedoelde. Hier gaat de Afdeling over op de perceptie van de burger over de aard van de toezegging.

Ook bij de tweede stap neemt de Afdeling het advies van Wattel over: *“in die gevallen kan een toezegging worden toegerekend aan het bevoegde orgaan, indien de betrokkene op goede gronden mocht veronderstellen dat degene die de toezegging heeft gedaan de opvatting van het bevoegde orgaan vertolkte.”*

In deze uitspraak past de Afdeling ook de derde stap toe, met het oordeel *“dat niet is gebleken van zwaarder wegende belangen dan het belang van [wederpartij] bij behoud van het betreffende deel van het dakterras die aan het honoreren van de gewekte verwachtingen in de weg staan”*. Op grond hiervan dient te worden afgezien van handhaving.

De Afdeling legt hierbij volgens mij terecht de nadruk op hoe het overkomt en niet hoe het bedoeld wordt: de burger moet erop moeten kunnen vertrouwen dat de aan hem verstrekte informatie juist is.

In een recente uitspraak (ABRvS 1 mei 2024, ECLI:NL:RVS:2024:2042) bestendigt de Afdeling deze leer. De Afdeling oordeelt dat sprake is van een geslaagd beroep op het vertrouwensbeginsel, ondanks het feit dat appellant slechts informatie opvroeg (ten tijde van het opwekken van het gerechtvaardigde vertrouwen) en nog geen omgevingsvergunningsaanvraag had ingediend. Het bestuursorgaan heeft door dit opgewekte vertrouwen weinig speelruimte over om zonder schadevergoeding opnieuw de aangevraagde omgevingsvergunning te weigeren.

De medewerkster is i.c. vergeten om in de e-mail een voorbehoud van besluitvorming door het college van B en W op te nemen. Een voorbeeld van een voorbehoud: *“Let op: De gemeente gaat geen verplichtingen aan via e-mail van of naar individuele medewerkers. U kunt aan deze e-mail geen rechten ontleunen, tenzij er een besluit bij zit.”*

Met een dergelijk voorbehoud is de gemeente gevrijwaard van een toekomstig gerechtvaardigd beroep op het vertrouwensbeginsel in een vergelijkbaar geval.